

Discriminatie op grond van etniciteit is misschien wel dodelijker dan op grond van huidskleur

Discriminatie gaat vaak over huidskleur. Ongewenst onderscheid op basis van etniciteit in Europa is in eerste instantie minder goed te zien en krijgt daardoor weinig aandacht.

Gabor Landman • voorzitter Stichting European Language Rights

© 26 juni 2021, 16:25 aangepast 28 juni 2021 07:10

Discriminatie op basis van etniciteit is minder tastbaar dan discriminatie op basis van huidskleur. Maar de gevolgen kunnen desastreus zijn, zoals in Srebrenica, tijdens de oorlog in het voormalig Joegoslavië. een Bosnische vrouw en haar kleindochter op de begraafplaats van Potocari, net buiten Srebrenica. (beeld Elvis Barukcic / afp)

De Black Lives Matter-beweging uit de Verenigde Staten heeft ervoor gezorgd dat racisme veel aandacht gekregen heeft. De focus van deze aandacht richt zich echter op een specifiek soort racisme, namelijk discriminatie op grond van huidskleur, terwijl de definitie van racisme veel breder is. Het

internationale verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie definieert racisme als elke vorm van onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur op grond van ras, huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming. Het is daarom de vraag of de mate van aandacht voor discriminatie op huidskleur evenredig is aan de kwalitatieve en kwantitatieve mate van discriminatie in onze Europese samenleving.

Discriminatie op basis van etniciteit is minder tastbaar dan discriminatie op basis van huidskleur. Een buitenstaander kan bijvoorbeeld geen verschil zien tussen een Roemeen en een etnische Hongaar in Transsylvanië – een regio in Roemenië – of tussen de verschillende bevolkingsgroepen van voormalig Joegoslavië. Dit terwijl geopolitieke minderheden juist op grond van hun etniciteit onderhevig zijn aan uitsluiting. Denk aan de eerste doden in Europa ten gevolge van etnisch geweld in 1990 in Tirgu Mures (Hongaars: Marosvásárhely), tot 1960 de hoofdstad van de autonome Hongaarse provincie in Roemenië. Denk ook aan de gevolgen van de genocide in Srebrenica in 1995 en de verschrikkingen van de Joegoslavische burgeroorlog.

Hongaren

Ik illustreer dit met een voorbeeld. In Roemenië zijn etnische Hongaren ondervertegenwoordigd bij de politie. Alhoewel etnische Hongaren 6,5 procent van de Roemeense bevolking uitmaken, maken zij volgens gegevens van de Roemeense politie 1 procent uit van het personeelsbestand. Ook in gebieden waar etnische Hongaren de meerderheid vormen, zijn Hongaarse rechters en officieren van justitie een zeldzaamheid.

Denk aan de eerste doden in Europa door etnisch geweld in 1990.

Roemeense rechtbanken vellen niet zelden vonnissen inzake de rechten van de bevolking, die een vakinhoudelijke toetsing niet kunnen doorstaan. De rechtbank van Oradea/Nagyvárad heeft het zelfs zo bont gemaakt, dat zij in 2015 heeft bepaald dat voor Hongaarstalige Roemeense burgers de rechten van het Europees burgerschap niet gelden inzake taalrechten. Dit

is zwart op wit een daad van discriminatie. Er loopt een inbreukprocedure bij de Europese Commissie vanwege deze schending van het Unierecht.

Al kort na zijn toetreding tot de Europese Unie in 2007 voerde Slowakije het principe van collectieve schuld van zijn eigen Hongaarstalige burgers opnieuw in. Dat houdt kortweg in dat misdaden die in een bepaalde periode tegen Hongaren en Duitsers zijn gepleegd, niet strafbaar zijn. Denk aan moord, mishandeling, maar ook diefstal. Tot op de dag van vandaag zijn deze decreten niet teruggetrokken.

speelbal

Ondank een nee-stem van het Nederlandse volk, heeft de Europese Unie een associatie-akkoord gesloten met Oekraïne, zonder mensenrechten te waarborgen. Oekraïne discrimineert minderheden zoals etnische Hongaren, Russen en Roemenen, door deze bevolkingsgroepen het vrije gebruik van hun talen te beperken. In dit sinds 2014 durende conflict zijn al honderdduizenden mensen ontheemd en duizenden gestorven.

Het feit dat discriminatie op grond van etnische afstamming in mindere mate wordt waargenomen door leden van de meerderheid, betekent niet dat deze vorm van racisme minder ernstig is. Ik pleit daarom voor gebalanceerde berichtgeving en meer aandacht voor discriminatie op grond van etniciteit in onze Europese samenleving. Racisme is immers zeker niet zwart-wit. <

javascript